

การจำแนกประเภทนิทานพื้นบ้านจากการขบสลายแบ่งของชาติพันธุ์ไทดำ
ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

¹นันทิพัฒน์ เพ็งแดง, ²อริวัตร พวงแต้ม, ²สมรักษ์ คงเจริญ
²สาวสุธารัตน์ สายสุจริต, ²สาวสุภาพร กาญจนะ, ²บุญเสริม บุษยา
²สาวณิกานต์ ใจเพียร, ²สาวศศิธร สุมาลย์ทอง

CLASSIFICATION OF FOLK TALES FROM KHUBSAIPENG THE TAI DAM ETHNIC
GROUP PONG NAM RON SUB-DISTRICT, KHLONG LAN DISTRICT,
KAMPHAENGPHET PROVINCE

¹JIRAD PENGDANG, ²ATIWAT PUANGTAM, ²SOMRAK KONGJAROEN
²SUDARAT SAISUTCHARIT, ²SUPHAPORN KANJANA, ²BOONSERM BUTSAYA
²NICHAKAN JAIPLEAN, ²SASITHON SUMANTHONG

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) รวบรวมนิทานพื้นบ้านจากการขบสลายแบ่งของชาติพันธุ์ไทดำตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร 2) จำแนกประเภทของนิทานพื้นบ้านจากการขบสลายแบ่งของชาติพันธุ์ไทดำ ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ผู้ให้ข้อมูลเป็นการประยุกต์ใช้เกณฑ์การคัดเลือก ผู้ให้ข้อมูลของ มนุ สิงห์เรือง (2550 : 48) ดังนี้ 1. มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไปทั้งเพศชายและเพศหญิง มีชาติพันธุ์เป็นชาวไทดำ มีวิถีชีวิตที่ใช้ในการออกเสียงครบถ้วน มีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของตนเป็นอย่างดีสามารถเป็นแหล่งข้อมูลได้ มีความเชี่ยวชาญด้านการขบสลายแบ่งเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร เป็นเวลา 30 ปี จำนวน 5 คน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมีโครงสร้างหัวข้อที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ระยะเวลาที่อยู่อาศัยอยู่ในตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ความรู้เกี่ยวกับประวัติชาติพันธุ์ไทดำตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร นิทานพื้นบ้านของ ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ที่ท่านรู้จัก

ผลการวิจัยพบว่า นิทานพื้นบ้านจากการขบสลายแบ่งของชาติพันธุ์ไทดำ ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร มีนิทานทั้งหมดจำนวน 25 เรื่อง เมื่อจำแนกประเภทของนิทานพบว่านิทานมุขตลกมีจำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 9 เรื่องจากนิทาน ที่บรรจงลงมา คือ นิทานอธิบายเหตุ มีจำนวน 6 เรื่อง นิทานเรื่องสัตว์มีจำนวน 4 เรื่อง นิทานปรัมปรา มีจำนวน 3 เรื่อง และนิทานชีวิตมีจำนวน 2 เรื่อง

คำสำคัญ การจำแนก, นิทานพื้นบ้าน, ไทดำ

¹อาจารย์สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

²นักศึกษา สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

Abstract

This research aims to gather and classify the folktales from Khubsaipeng Songs of the Tai Dam Ethnic Group, Pong Nam Ron Subdistrict, Khlong Lan District, Kamphaeng Phet Province. The criteria of folktale selection are determined by informants. The informants involve 5 people who are males and females, aged over 50, have Tai Dam Nationality, have normal pronunciation organs, are knowledgeable in particular folktales, 6) are good at Khubsaipeng Songs, and 7) have lived in Pong Nam Ron Subdistrict, Khlong Lan District, Kamphaeng Phet Province for 30 years. The data collection methods include structured questionnaires and interviews that focus on duration living in Pong Nam Ron Subdistrict, Khlong Lan District, Kamphaeng Phet Province, knowledge regarding the history of Tai Dam Ethnic Group, Pong Nam Ron Subdistrict, Khlong Lan District, Kamphaeng Phet Province, and the known folktales from Khubsaipeng Songs of the Tai Dam Ethnic Group, Pong Nam Ron Subdistrict, Khlong Lan District, Kamphaeng Phet Province. The total of 25 folktales is found. They are 9 joke tales, 6 telling stories, 4 animal stories, 3 myths, and 2 life stories.

Keywords: Classification, folktales, Tai Dam

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นิทาน เป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ได้รับการสืบทอดจากรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่ง นับได้ว่าเป็นวรรณกรรมที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในทุกระดับของสังคม ตั้งแต่สังคมระดับสูงไปสู่สังคมระดับชาวบ้านดังที่ (สนิท บุญคำ, 2544: คำนำ) ได้กล่าวถึงนิทานไว้ว่า “นิทานเป็นเรื่องเล่าเพื่อจรรโลงโลก ให้อารมณ์ขัน ผ่อนคลายความตึงเครียด ขณะเดียวกันก็แฝงจุดมุ่งหมายบางอย่างไว้อย่างแนบแน่น ไม่ว่าจะเป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิต คติเตือนใจ ความเป็นมาของบางสิ่งบางอย่าง ประวัติวีรบุรุษ หรือบรรพบุรุษของท้องถิ่น หรือการแก้ไขปัญหาเฉพาะด้านด้วยภูมิปัญญาชาวบ้าน ในนิทานทางจิตวิญญาณศึกษาถึงวิถีชีวิต ปรัชญา หลัก จริยศาสตร์ ศิลปศาสตร์ ความเชื่อ ตำนาน ตลอดจนภาษาและวรรณกรรม ล้วนแต่เป็นสิ่งที่เติมเต็มคุณค่าให้แก่ชีวิตมนุษย์ทั้งมวล”

ปัจจุบันนิทานถือได้ว่าเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันทรงคุณค่าเหล่านี้กำลังจะเป็นวรรณกรรมที่สูญหายหรือหายไปพร้อมกับคนเฒ่าคนแก่ที่ได้อารมณ์สุขสืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษ อันเป็นผลทำให้วิถีชีวิตของคนในสังคมโลกเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม สังคมไทยได้มีวิถีชีวิตเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสโลกด้วยเช่นเดียวกัน ทำให้นิทานได้ถูกละเลย และกำลังจะถูกลบเลือนไปพร้อมการเข้ามาของวัฒนธรรมยุคใหม่ และความสำคัญของนิทานก็ไม่มีใครที่จะสืบทอดวรรณกรรมประเภทนิทานที่ทรงคุณค่าเหล่านั้นเอาไว้อีกต่อไป

ทวีโรจน์ กล้ากล่อมจิตต์ (2549: 16-35) ผู้ไทดำ หรือไทยทรงดำ เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ไทยที่มีถิ่นฐานเดิมอยู่ในแคว้นสิบสองจุไทยหรือเมืองแถนหรือเตียนเบียนฟู ประเทศเวียดนาม ในปัจจุบัน ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ในแถบแม่น้ำดำและแม่น้ำแดง ปัจจุบันอยู่ในเขตเวียดนามเหนือตอนเชื่อมต่อกับลาวและจีนตอนใต้ ผู้ไทดำหรือไทยทรงดำมีชื่อเดิมเรียกกันว่าไทดำ (Black Tai) หรือ ผู้ไตดำ เพราะนิยมใส่เสื้อดำลวดลายไทดำกลุ่มนี้ได้ถูกกวาดต้อนเข้ามาในประเทศไทย ตั้งแต่สมัยกรุงธนบุรีและรัตนโกสินทร์ตอนต้น คนไทยภาคกลางเรียกกันว่า “ลาวทรงดำ” เพราะเข้าใจว่าเป็นพวกเดียวกับลาวและอพยพมาพร้อมกับลาวกลุ่มอื่น ๆ ต่อมาชื่อเดิมได้หดหายลง คำว่า “ดำ” หายไปนิยมเรียกกันในปัจจุบันว่า “ลาวทรง” หรือ “ลาวโซ่ง” ซึ่งไม่ใช่คำเรียกที่ถูกต้อง ที่ถูกต้องคือเรียก ชนกลุ่มนี้ว่าผู้ไทดำ นั่นเอง ชาวไทดำหรือไทยทรงดำถือเป็นชนชาติไท จึงนิยมเรียกตนเองว่า “ไทดำ” หรือ “ผู้ไตดำ”

จากสงครามสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี (สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช) สมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก (รัชกาลที่ 1) มาจนถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 3) ทำให้ไทดำ หรือไทยทรงดำถูกกวาดต้อน มาอยู่เพชรบุรี ระยะแรกไทดำตั้งถิ่นฐานอยู่ที่ตำบลหนองปร่ง อำเภอยะโฮย (สมัยพระเจ้าตากสิน และรัชกาลที่ 1) ระยะที่สอง (สมัยรัชกาลที่ 3) โปรดฯ ให้มาตั้งบ้านเรือนอยู่ที่ตำบลท่าแร่ อำเภอบ้านแหลม ไทดำหรือไทยทรงดำ จึงมาตั้งถิ่นฐาน ที่ท่าแร่ เมื่อปี พ.ศ. 2378-2381 เนื่องด้วยเหตุผล ทางสงครามเช่นกันสงครามครั้งนั้น พวกลาวพวน พวกลาวเวียง ซึ่งเป็นชนชาติไทยด้วยสาขาหนึ่ง ได้ถูกกวาดต้อนมาด้วยกัน เมืองเพชรจึงประกอบด้วยชนกลุ่มน้อยที่เรียกว่า “สามลาว” อันได้แก่ ไทดำ ลาวพวน และ ลาวเวียง ธรรมชาติของผู้ไทดำ หรือไทยทรงดำ ชอบอยู่ที่ดอนน้ำท่วมไม่ถึงชอบภูมิประเทศที่เป็นป่าเขา เหมือนถิ่นดั้งเดิมของตน ลาวโซ่งกลุ่มนี้ มีชอบภูมิประเทศที่ท่าแร่ เพราะโล่งเกินไป จึงได้อพยพย้ายถิ่นฐานบ้านเรือนไปเรื่อย ๆ ส่วนใหญ่เคลื่อนย้ายมาตั้งถิ่นฐานอยู่ที่สะพานยี่หนทุ่งเพื่อ วังตะโก บ้านสามเรือน เวียงคอย เขาย้อย ตามลำดับ

นายเหมื่อน อินทร์พรหม และ นายซ็อน ทองแก้ว (17 ธันวาคม 2559) ได้ให้ข้อมูลว่าชาติพันธุ์ไทดำ ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร เป็นชาวไทดำกลุ่มหนึ่งที่ได้อพยพมาจากตำบลห้วยท่าช้าง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2508 เพื่อแสวงหาแหล่งทำกินใหม่ จึงมาตั้งถิ่นฐานอยู่ที่ริมคลองสวนหมาก ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ชาวไทดำกลุ่มนี้ได้นำเอาประเพณี และศิลปวัฒนธรรมต่าง ๆ รวมไปถึงนิทานพื้นบ้านของชาติพันธุ์ไทดำติดมาด้วย

นิทานพื้นบ้านของชาติพันธุ์ไทดำ ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ถือเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่จะสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อ ประเพณีและวัฒนธรรมต่าง ๆ ของชาวไทดำได้ เป็นอย่างดี นอกจากนี้วรรณกรรมประเภทนิทานพื้นบ้านนี้ยังเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ช่วยบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ของชาวไทดำได้เป็นอย่างดีอีกทางหนึ่งด้วยเช่นกัน ซึ่งการเล่านิทานของชาติพันธุ์ไทดำ เล่าโดยการใช้วิธีการขับลำนำที่เรียกว่า “การขับสายแปง” ซึ่ง อัครมเดช จารุโสภณ (2551: 114) ให้ความหมายของการขับสายแปงว่า การขับร้องเพลงแบบหนึ่งเพื่อเป็น การบอกกล่าวให้อีกฝ่ายหนึ่งรับทราบวัตถุประสงค์ของตนแก่ผู้อื่น นิยมใช้กันทั้งการขับเล่นคอน การขับแนะนำตนเอง การขับเกี่ยวพาราสี การขับโต้ตอบกันเชิงโวหาร การขับนิทานและการขับแนะนำสั่งสอน สอดคล้องกับ พิเชฐ สีตะพงษ์และ ไอยเรศ บุญฤทธิ์ (2556: 97-101) กล่าวว่า การขับสายแปง เป็นการเอื้อนเอ่ยเนื้อความ (กลอน) ของชาวไทยโซ่งเป็นทำนองไพเราะ อ่อนหวาน อ่อนโยน บรรยายความรัก มีทำนองไม่ซับซ้อน เรียบง่าย ภาษาที่ใช้ในการบรรยายสะท้อนภาพชีวิตในแง่มุมต่าง ๆ อย่างงดงาม การขับสายแปงเพื่อทักทาย บอกเรื่องราวหรือโต้ตอบกัน มีอยู่ในกิจกรรมทางวัฒนธรรมของชาวไทยโซ่งในงานรื่นเริง เป็นการเพิ่มอรรถรส ความสนุกสนานในการฟังนิทานและถือเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของชาติพันธุ์ไทดำ เมื่อเวลาผ่านไปจำนวนผู้ขับสายแปงเริ่มลดน้อยลง ส่งผลทำให้นิทานพื้นบ้าน ชาติพันธุ์ไทดำ ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ได้ถูกละเลย และกำลังจะสูญหายไป หากไม่มีการศึกษารวบรวมนิทานพื้นบ้านเหล่านี้เอาไว้เป็นลายลักษณ์อักษรแล้ว อีกไม่นานนิทานเหล่านี้คงจะไม่มีปรากฏให้เห็นอีกต่อไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมานี้ คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิจัยการรวบรวมและจำแนกประเภทนิทานพื้นบ้านจากการขับสายแปงของชาติพันธุ์ไทดำ ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อรวบรวมนิทานจากการขับสายแปงไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและจัดหมวดหมู่ไว้เป็นการสืบทอด และรักษาวรรณกรรมนิทานพื้นบ้านชาติพันธุ์ไทดำตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ให้คงอยู่สืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อรวบรวมนิทานพื้นบ้านจากการขบส่ายแปงของชาติพันธุ์ไทดำตำบลโป่งน้ำร้อนอำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร
2. จำแนกประเภทของนิทานพื้นบ้านจากการขบส่ายแปงของชาติพันธุ์ไทดำ ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอ คลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้านชาติพันธุ์ไทดำ ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 5 คน คณะผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้เกณฑ์การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลของ มนุ สิंहเรื่อง (2550: 48) ดังนี้

1. มีอายุตั้งแต่ 50 ปี ขึ้นไปทั้งชายและหญิง
2. มีชาติพันธุ์เป็นชาวไทดำ
3. มีอวัยวะที่ใช้ในการออกเสียงครบถ้วน
4. มีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของตนเป็นอย่างดีสามารถเป็นแหล่งข้อมูลได้
5. มีความเชี่ยวชาญด้านการขบส่ายแปง
6. เป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร เป็นเวลา 30 ปี ขึ้นไป

แหล่งข้อมูลผู้ให้ข้อมูล

1. นายซ็อน ทองแก้ว อายุ 72 ปี ที่อยู่ 235 หมู่ที่ 1 ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอ คลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร 62180
2. นายเมธา แตมพันธุ์ อายุ 74 ปี ที่อยู่ 306/2 หมู่ที่ 2 ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอ คลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร 62180
3. นายเหมือน อินทร์พรหม อายุ 87 ปี ที่อยู่ 349/1 หมู่ที่ 1 ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอ คลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร 62180
4. นางไหม แสงซุ่ม อายุ 79 ปี ที่อยู่ 341/1 หมู่ที่ 2 ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอ คลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร 62180
5. นางสมัย พวงแต้ม อายุ 77 ปี ที่อยู่ 330/3 หมู่ 2 ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอ คลอง ลาน จังหวัดกำแพงเพชร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไป คำถามเกี่ยวกับ

1. ระยะเวลาที่อยู่อาศัยอยู่ในตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอลองลน

จังหวัดกาฬงเพชร

2. ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์พันธุไทดำตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอลองลน จังหวัดกาฬงเพชร

คลองลน จังหวัดกาฬงเพชร

3. นิทานพื้นบ้านของ ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอลองลน จังหวัด

กาฬงเพชร ที่ท่านรู้จัก

2.2 กล้องดิจิตอล เพื่อใช้ในการบันทึกรูปภาพ

2.3 อุปกรณ์ที่ใช้ในการจดบันทึก เช่น สมุด ดินสอ ปากกา

2.4 เครื่องบันทึกเสียง เพื่อเก็บรวบรวมรายละเอียด คำบอกเล่าประกอบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษารวบรวมเพื่อจำแนกประเภทนิทานพื้นบ้านจากการขับสายแปงของชาติพันธุ์ไทดำ ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอลองลน จังหวัดกาฬงเพชร คณะผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นรวบรวมข้อมูล

1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นแรก ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารจากหนังสือ รายงาน และวิทยานิพนธ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐาน โดยได้ศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

1.2 การเก็บข้อมูลขั้นที่สองคือการสัมภาษณ์

1.2.1 ขออนุญาตจากทางมหาวิทยาลัยเพื่อขออนุญาตลงเก็บข้อมูลในพื้นที่ แก่ผู้นำของหมู่บ้าน

1.2.2 เมื่อได้รับอนุญาตจากผู้นำหมู่บ้านแล้ว ผู้วิจัยไปพบผู้ให้ข้อมูล เพื่อเป็นการทำความรู้จักและบอกวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยให้เกิดความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูล นัดหมาย วัน-เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์

1.2.3 ทำการสัมภาษณ์ตามวันเวลาและสถานที่ โดยขออนุญาตจากผู้ให้ข้อมูลในการบันทึกเสียงและถ่ายภาพ ซึ่งเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ไม่เกินท่านละ 1 ชั่วโมง

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้วจะนำข้อมูลมาวิเคราะห์ดังนี้

1. ถอดข้อมูลจากเครื่องบันทึกเสียง การสัมภาษณ์ เพื่อสะดวกต่อการวิเคราะห์ในขั้นต่อไป
2. ถอดคำภาษาไทยออกมาเป็นภาษาไทยกลางเพื่อให้คนทั่วไปสามารถอ่านและเข้าใจได้
3. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล โดยนำข้อมูลที่แปลแล้วกลับไปให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบ ความถูกต้องของเนื้อเรื่อง
4. วิเคราะห์ และจำแนกประเภทของนิทานพื้นบ้านชาติพันธุ์ไทดำ ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้เกณฑ์การแบ่งประเภทของนิทานพื้นบ้าน ตามทฤษฎีของ กุหลาบ มลลิกะมาส (2519) และกึ่งแก้ว อุตถการ (2518) มาประยุกต์และใช้แก่นของเรื่องเป็นหลักในการจำแนกประเภทของนิทานพื้นบ้าน โดยคณะผู้วิจัยได้สรุปความหมายของนิทานแต่ละประเภทไว้ได้ดังนี้
1. นิทานปรัมปรา หมายถึง เป็นเรื่องเกี่ยวกับเทวดา นางฟ้า มีฉากเป็นแดนในฝัน
2. นิทานอธิบายเหตุ หมายถึง อธิบายสาเหตุของสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เช่น อธิบายปรากฏการณ์ธรรมชาติ เป็นต้น
3. นิทานชีวิต หมายถึง นิทานที่ดำเนินเรื่องอยู่ในความเป็นจริงเกิดจากสถานที่จริงมีหลายสารัตถะ
4. นิทานเรื่องสัตว์ หมายถึง นิทานที่มีสัตว์เป็นตัวละครเอกมีความรู้สึกนึกคิดเหมือนคน
5. นิทานมุขตลก หมายถึง นิทานที่แสดงถึงความฉลาดและความโง่เขลาของตัวละคร
6. นิทานเบ็ดเตล็ด หมายถึง นิทานที่ไม่ได้จัดอยู่ในประเภทนิทานปรัมปรา นิทานอธิบายเหตุ นิทานชีวิต นิทานเรื่องสัตว์

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการจำแนกประเภทของนิทานพื้นบ้านจากการขบสลายแบ่งของชาติพันธุ์ไทดำ ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

นิทานพื้นบ้านจากการขบสลายแบ่งของชาติพันธุ์ไทดำ ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร มีจำนวน 25 เรื่อง ได้แก่ กบกินเดือน กำนันบ้านนอก กำเนิดเห็ดไข่แก้วสารพัดนึก ชี้เกียจทั้งสอง คนแต่ก่อน คนหูหนวก ช้างกับมดแดง ทำไมคนจึงกินอาหารสามมื้อ ทำไมควายไม่ชอบสีเหลือง ทำไมนกกระชูดจึงหัวล้าน นกกระจอกกับอินทรี เปิดแดง ไปดักกระต่าย ผัวเมียตายาย ผีแม่จู้ (ผีแพนสาว) รวยเพราะข้า รามูมจันทร โลภมากลาภหาย สามเกลอ เสือกะกะต่าย (เสือกกับกระต่าย) สีสันทน หมากับแมว ไอ้ชี้เกียจเบียดหมอนกิว ไอ้บั้งแบ้ว ซึ่งแต่ละเรื่องมีเนื้อเรื่องดังนี้

กบกินเดือน (ผู้ให้ข้อมูล: นายซ็อน ทองแก้วอายุ 72 ปี)

มีคนไปเห็นฟังพอนกัดกับงูเห่า ที่นั้นคนนั้นก็เลยจะรอให้กัดกันตาย งูก็ไปกัดต้นไม้มาเป่าพิษใส่ ฟังพอน คนเห็นฟังพอนตาย คนเลยตัดต้นไม้ไปทำยา พอทำเป็นยา ยาดี ก็เที่ยวไปเรื่อย ๆ ไปเจอกบตัวหนึ่งตายแห้ง ก็เลยควักเอาภายในยามมาใส่กบ เอายายัดไปในปาก กบตายฟื้นได้ยาดีก็ทำตามเป็นลูกศิษย์ไปเลยไปด้วยกัน ไปเจอหมูตาย หมูตายก็เหม็น เลยเอายายัดใส่ปาก หมูก็กฟื้น ขอดติดตามไปด้วย ไปกันสามคน กบหนึ่ง หมูหนึ่ง คนหนึ่ง ก็เลยขอยายัด เปิดดูกันตอนกลางคืน พอเปิดดูเดือน(พระจันทร์) ก็มาขโมยควายไป ยามหมดเพราะเดือนเอาไป กบก็เลยบอกว่า จะขึ้นไปกินเดือนให้ได้ เลยพูดต่อ ๆ ว่ากบกินเดือน เขาเลยเรียก “กบกินเดือน” เหมือนว่าเอายาดีไป ที่นี้หมูตามไป เขาเรียกทางผ่านหมู กลางคืนชาวบ้านเห็นทางหมูก็ว่าจะตามไปกินเดือน แต่ไปไม่ทันเดินผ่านแต่ไม่เจอเดือน

สรุปได้ว่านิทานเรื่อง กบกินเดือน เป็นนิทานประเภท นิทานอธิบายเหตุ

กำนันบ้านนอก (ผู้ให้ข้อมูล: นางไหม แสงซุ่มอายุ 79 ปี)

ผู้ใหญ่บ้านนอก ที่แรกเขาตั้งให้เป็นผู้ใหญ่ ที่นี้ไปอำเภอมาเขาตั้งให้เป็นกำนันใหม่ ที่นี้ได้ยศฐานบาดาคักดีมาเป็นใหญ่เป็นโตนะมาเล่าสาวให้เมียฟังมิ่งกินข้าวกับกูไม่ได้เลย คำวันนั้นะกูเป็นใหญ่เป็นโตแล้วนะ อ้อ เออ ไม่กินก็ได้ เมียก็ว่าจั้น

พอคำมาใหม่ เมียก็เข้านอนก่อน ผัวก็จะเข้านอนข้างซี นี่กินข้าวเย็นแล้วนะ เมียไม่ให้เข้านอนด้วยซี อย่าเข้ามาเลยกูเป็นราชบุตรเต็มขั้นนอนกับกูไม่ได้หรอก พอรุ่งเช้ามาก็ประชุมชาวบ้านใหม่ เมียก็นั่งใกล้อยู่ ลูกบ้านก็มากันเต็ม เมียก็นั่งผ้าถุงหย่อนอยู่ละ คราวนี้นะ ทำไถ่ดินะ เมียกว่าจั้น จะ ลูกปิดผ้าได้นั้นนะ จะชี้คนอื่นเข้าก็จะเห็นเอาอีก เอามาพร้อมเพรียงหมดแล้ว ลูกขึ้นกันทุกคน ทำความเคารพกันให้หมดทุกคน “กูจะต้องลูก รู้เปล่า” “มิ่งละ ต้องลูกก่อนเขาเลย”จบ

สรุปได้ว่านิทานเรื่อง กำนันบ้านนอก เป็นนิทานประเภทนิทานมุขตลก

กำเนิดเห็ดไข่ (ผู้ให้ข้อมูล: นางไหม แสงซุ่มอายุ 79 ปี)

ตั้งแต่สมัยก่อนนานมาแล้ว มีครอบครัวหนึ่งมีลูกอยู่หลายคน ก็ครอบครัวที่จนมาก ๆ ปีนั้นเกิดข้าวยากหมากแพงก็ไม่พอกิน มีลูกหลายคน ผัวเมียจึงได้ปรึกษากันว่า เอ เราจะทำอะไรดีจึงจะพอกิน ลูกเราก็กินหลายคน เราเอาลูกไปไว้กับป่าแล้วกลับไปทำนาได้ เรามีข้าวมีน้ำ เราค่อยไปรับลูกกลับมา เมื่อ

ปรึกษากันเสร็จสองคนผัวเมียจึงพากันไปไว้กับป้า ไปทิ้งไว้แล้วโกหกลูกว่าอยู่นี่กันก่อนนะเดี๋ยวพ่อแม่จะมารับ ลูกก็เชื่อพ่อแม่ก็กลับมาทำอะไรทำนา เด็ก ๆ ไม่มีผู้ใหญ่ดูแลมีแต่เด็ก ๆ ลูกหลายคนก็หากินตามเรื่อง บางคนก็ขึ้นต้นไม้หากิน ขึ้นต้นไม้ต้นไม้ไม่ได้ก็หากินลูกผลไม้ไปตามเรื่อง นานเข้าก็ทำเป็นนิสัย พ่อแม่ก็ไม่มารับสักที นิสัยเปลี่ยนไปเป็นลิงเป็นค่าง คนกลายเป็นลิง บางคนกลายเป็นลิง ฝ่ายพ่อแม่ก็มาทำนาทำไร่ นานเข้าคิดถึงลูกจึงปรึกษากันว่าจะรับลูกกลับ เราพ่อแม่ก็กินแล้วรับลูกกลับบ้านดีกว่า พ่อปรึกษากันเสร็จสองผัวเมียก็รับลูกกลับ พ่อไปถึงที่ลูกอยู่ก็เรียกลูกมา พ่อแม่ เอาข้าวเอาไขมาฝากลูกมานะมากินกันทุกคน ฝ่ายลูกก็เปลี่ยนเป็นสัตว์ไปหมด แต่ก็เข้าใจภาษา พ่อแม่จึงพากันมา บอกว่าพ่อแม่ลูกไม่กลับไปอยู่กับพ่อแม่แล้ว ลูกเป็นลิงเป็นค่างหมดแล้ว พ่อแม่จึงถามว่า ลูกพ่อเจ้าจะอยู่อย่างไร ลูกตอบว่า ลูกเป็นลิงแล้ว คนอื่นเป็นกึ่ง แล้วพ่อก็ถามว่า แล้วคนอื่นละน้องคนเล็กเป็นอะไร น้องคนเล็กเป็นตัวลิง พ่อจ๋า...พ่อพูดจบลูกทั้งหมดก็แยกย้ายไป ทั้งลิง ค่าง ลิง พ่อกับแม่ พ่อลูกกลับไปหมดก็เสียใจเป็นลมล้มพาด ห่อข้าวห่อไข่ก็กระจายไปทั่ว ทุกวันนี้ จึงเป็นเห็ด คนลาวโซ่งเรียกเห็ดนี้ว่า เห็ดไข่เห็ดมีสีขาว ๆ เหลือง ๆ ว่ากันว่าเป็นข้าวเป็นไข่ คนลาวนี้พ่อแม่ห่อข้าวไปตามลูกจึงเป็นเห็ดไข่มาจนทุกวันนี้

สรุปได้ว่านิทานเรื่อง กำเนิดเห็ดไข่ เป็นนิทานประเภท นิทานอธิบายเหตุ

แก้วสารพัดนึก (ผู้ให้ข้อมูล: นายเหมือน อินทร์พรม อายุ 87 ปี)

เรื่องมีอยู่ว่ามีสามมี ภรรยาคนหนึ่งมีอาชีพหาปลาไปหาปลาขายเป็นปกติทุก ๆ วันอยู่มาวันหนึ่งภรรยาได้ชวนผัวไปวิดปลาในทะเลเพราะคิดว่าในทะเลจะมีปลามาก ถ้าวิดน้ำเอาปลาในทะเลได้สำเร็จได้สำเร็จลงได้เงินทองมากมายมหาศาลไว้เลี้ยงชีพ ชีวิตคงสบายขึ้น เมื่อตกลงกันได้แล้วจึงพากันห่อข้าวและพากันลงเรือไปกลางทะเล เมื่อไปถึงกลางทะเลก็พากันวิดน้ำจากกาบเรือจากฝั่งหนึ่งไปอีกฝั่งหนึ่ง ก็วิดอย่างนั้นอยู่ทั้งวัน จนถึงตอนค่ำ และพ่อคำก็กลับบ้าน พรุ่งนี้เช้าก็กลับมาวิดน้ำทะเลเหมือนเดิมแต่น้ำก็ยังไม่แห้ง สองสามีภรรยาก็มาวิดน้ำอย่างนั้นอยู่หลายวัน ร้อนถึงเทวดาผู้รักษาทะเล เล็งเห็นการกระทำประหลาดของสองสามีภรรยาเห็นว่าเขาจึงลงมาถามทำไมถึงมาวิดน้ำเช่นนี้ อยากจะได้ปลาในทะเลไปขาย เพราะปลาในทะเลมีมาก จึงมาวิดน้ำในทะเลให้แห้ง เทวดาจึงบอกจะให้ของสักอย่างหนึ่งที่ไม่ใช่ปลาจะเอาไหม ของที่จะให้มันเป็นแก้วสารพัดนึกนะ แก้วสารพัดนึกนี้สามารถบรรดาลสิ่งใดให้เจ้าก็ได้แต่ได้แค่สามอย่างเท่านั้น สองผัวเมียจึงรับแก้วสารพัดนึกมา ด้วยความที่สองผัวเมียเป็นคนที่ไม่โลภ จึงเดินทางกลับบ้าน เมื่อกลับมาถึงบ้านก็ปรึกษากันว่าจะนึกอะไรกันดี ก็ตกลงกันว่าจะนึกเอาอะไรในอันดับแรก นึกเอาแก้วแหวนเงินทอง อันดับที่สองนึกเอาบ้านช่องใหญ่โตเป็นที่อยู่อาศัย อันดับที่สามนึกเอาบ่าวไพร่คนรับใช้ เมื่อนึกครบทั้งสามอย่าง สองผัวเมียนึกก็มีชีวิตเป็นอยู่ที่สุขสบาย ก็มีเพื่อนบ้านได้ทราบข่าวจากที่ร่ายของสองผัวเมียเพราะวิดน้ำในทะเลแล้วมีเทวดาเอาแก้วสารพัดนึกมาให้สองคนผัวเมีย ก็ไปวิดน้ำเหมือนกับสองคนผัวเมียที่ร่ำรวย ก็ร้อนถึงเทวดาเช่นเดิมเทวดาก็ลงมาถามเหมือนสองคนผัวเมียนึกแรก สองผัวเมียนั้นก็ตอบกลับไปว่า อยากจะเอาปลาในทะเล เทวดาก็มอบแก้วสารพัดนึกเหมือนกับผัวเมีย คู่แรก เมียได้แก้วสารพัดนึกแล้ว ด้วยความโลภ ฝ่ายเมียก็เล่นให้ผัวนึก แต่ยังไม่ได้พายเรือกลับบ้าน ฝ่ายผัวยังไม่อยากนึกขอให้กลับบ้านเสียก่อนจึงจะนึก แต่เมียก็เร่งให้นึก ด้วยความรำคาญผัวก็เลยนึกว่าจะเอากระบวยอะไร จึงเกิด มีกระบวยขึ้นเต็มตัวไปหมด จึงนึกให้กระบวยหาย จึงทำให้

ร่างหายไปจึงถูกคิดขึ้นได้ว่านี่ก็ไปแล้ว สองข้อ จะทำอะไรดีให้ได้ตัวกลับคืนมา จึงนึกเอาตัวกลับคืนมา
จึงครบสามข้อ สองผัวเมียจึงไม่ได้อะไรกลับคืนมา

สรุปได้ว่านิทานเรื่อง แก้วสารพัดนึก เป็นนิทานประเภท นิทานปรัมปรา

ชี้แจงทั้งสอง (ผู้ให้ข้อมูล: นายเมธา แดมพันธุ์ อายุ 74 ปี)

คือทั้งสองคนละไม่ยอกรหัวกระเลิงน้ำไปละ จะไปรับจ้างเขาถางไร่อยู่ทุกวัน กระเลิงน้ำก็คือ
กระบอกน้ำนั้นแหละ กว่าจะไปถึงไม้ไขไกล้นะ ก็ไปถึงเมื่อไหร่ ๆ ก็ให้คนลาวหิ้วละ วันหนึ่งมันคิดขึ้นได้
“เฮ้ย เรามาขายไอน์กันคนละข้อไวย ถ้าใครขายไม่ถูก ไอน์นั้นก็หัวกระเลิงน้ำไป” คนลาวเขาว่า ที่นี้
คนไทยก็ว่า “เอาซีเอาใจก็เอา” ไอน์คนไทยเขาว่า “เอามึงขายมาก่อน” ไอน์คนนั้นนั่งคิดอยู่นาน

“อะไรไวย หุบเท่ากระบอก ถอกเท่ากระดัง” แล้วคนไทยก็ทายเป็น

“เฮ้ย กูรู้หรือ ร่ม”

“เออ มึงขายกูมั่ง”

“ปากเลี้ยงลูก จมูกเลี้ยงท้อง คืออะไร”

ไอน์นั้นก็คิดอยู่นั่นแล้ว คิดไม่ออก “เฮ้ย ปากเลี้ยงลูกนี่ ไก่ไวย ไก่แน่น เพราะมันเอาปากจิก “กูก
กูก” ไอน์คนไทยก็ว่า “แล้วจมูกเลี้ยงท้องละอะไร” ไอน์คิดไม่ได้ เอาอีกแล้ว ไอน์ต้องหัวกระเลิงน้ำไปอีก
แล้วไปถึงที่แล้ว ก้าวกระเลิงน้ำไวดรกลาง ไอน์คนไทยอยู่ข้างล่าง คนลาวอยู่ข้างบน ไอน์นั้นถากไปคิดไป
ไม่ได้กินข้าวก็ลงมากินด้วยกัน ก็ไม่ได้พูดกันละ ไอน์ไทยก็ลืมไม่ได้คิดเลยว่า ปัญหาเมื่อเช้าเราขายมา
ไอน์นั้นพอกินข้าวแล้ว ภาคพายมันก็ไปถากอีก ถากไปถากมามันก็คิดได้ “เฮ้ย ช้างนี่หว่า ช้าง” ก็วิ่ง ลงมา
พอคิดได้ก็ทิ้งขวานถาก ไอน์ไทยก็วิ่งหนีละคิดว่าไอน์นั้นเจอช้าง “เฮ้ย ช้าง ช้าง ไอ้ที่มึงขายกูนะช้าง”
กัวกมือเรียก (หัวเราะ)

สรุปได้ว่านิทานเรื่อง ชี้แจงทั้งสอง เป็นนิทานประเภท นิทานมุขตลก

คนแต่ก่อน (ผู้ให้ข้อมูล: นางสมัย พวงแถม อายุ 77 ปี)

ผัวเมียหนึ่ง ผัวนะหาลามาแลกข้าวมาให้ลูกให้เมียกิน แต่หาลาทางไซทางซอณทีนี้ปลามัน
ไม่ได้ลงติดไซซี มีแต่ตัวเตามาติดเอาออกเสีย เรียกชี้ช้าง เมียถามก็บอกไม่ได้หรือได้แต่ชี้ช้าง เมียก็เอา
ถามเมื่อไร เออมี ก็ได้แต่ชี้ช้าง วันหลังมาให้เมียดู ก็ไอน์ ตัวเตานี้ละ เอามาแลกข้าวบ้านได้ บ้านเหนือ
วันหลังก็เก็บข้าวไปแลกหาลาไปแลกข้าวเบา มากินยังชิ หาลาไปลิ้มซื้อตัวเตา เอ...เมียกูว่าอย่างไรลิ้มเสีย
แล้ว มันเลยเอาไม่ไปเคาะ ๆ หลังเตา มันร้องชี้ ๆ อ้อ ตัวชี้ตัวเอง (หัวเราะ) มันไม่รู้จัก เอตัวชี้ว่าเง้น
เตามันร้องชี้ เอ ถ้าเข้าบ้านร้องว่าใครอยากได้ตัวชี้บ้างเนื้อใครซื้อตัวชี้บ้างเนื้อใครซื้อตัวชี้กินบ้าง
เนื้อ ก็ร้องไปอย่างนี้ ที่นี้ตั้งบ้านตั้งเรือนกันอยู่จำ ใครเอาส่วมาขายจะลงลงเรือนไปดูตัวส่วไม้ไซตัวชี้ ไอ้
ชี้มึงตัวเตานี้ละ เอามาแลกข้าวเบา เมียมันสั่งว่าเง้นแลกข้าวหนักเบาเอามากิน แล้วเขาดักข้าวตีมาให้
แกงเลี้ยง แกงโสะ ข้าวดีข้าวหนักไม่เอาหรือ เมียกูสั่งเอามาข้าวเบา เอ ไอ้สับปลับเลยดักเอาแกลบมา
ให้ว่าข้าวเบา (หัวเราะ) เลยหาลาแกลบมาให้เมียที่เรือน เมียก็ว่า เอ้อ ข้าวเบาเม็งรี ก็ดำเอานะซี
(หัวเราะ)

สรุปได้ว่านิทานเรื่อง คนแต่ก่อน เป็นนิทานประเภท นิทานมุขตลก

คนหูหนวก (ผู้ให้ข้อมูล: นางไหม แสงชุ่มอายุ 79 ปี)

นิทานที่จะเล่าให้ฟังนี้ละ แอจะมาหัวเราะอี ๆ คือ ๆ มันมีอยู่ว่ามีครอบครัวหนึ่งนานมาแล้วละ มีคนเล่าต่อ ๆ กันมา อ้า ครอบครัวนี้พ่อมันก็หูหนวก แม็กก็หูหนวก ลูกสาวมันก็หูหนวก แอมาได้ลูกเขย หูหนวก อยู่มาวันหนึ่งแหละ เขาว่าครอบครัวนี้แหละลูกเขยมันนี่แหละไปไถนา พอไปไถนาแล้ว แล้วยัง กำลังไถนาอยู่นั้นมีใครก็ไม่รู้ มีคนมาสองคน มีผู้ชายมาสองคน ก็มาถามว่า “ทางนี้นะไปทำข้างได้ไหม” สมัยก่อนนั้นมันไม่มีถนนหนทางนี่ละลัดไปลัดป่าอะไรไปถามกลัวหลง ลูกเขยเพิ่ม่ว่าเมื่อกี้ หูหนวก อยู่ ที่นี้ฟังไม่รู้เรื่อง นึกว่าถามเรื่องนามันก็เลยตอบสองคนนั้น บอกให้สองคนนั้น อ้อ อันนี้น่าพอตากู กู ทำทั้งอันนี้แหละต้นมันอยู่นี่ปลายมันอยู่นั้น ว่ากันไป ไอ้สองคนนั้น ไม่ใช่ ไม่ใช่หรอก ไม่ได้ถามเรื่องนา หรือถามว่าทางจะไปทำข้างนี้นะ ไปได้ไหม บ้า แล้วว่าเรื่อยไปยังงั้นไปทางข้างนั้นทางนี้นะ ไปได้ไหม ทางไปทำข้างนะ อ้อ นาแปลงนี้ฉันทำ แล้วแปลงตรงโน้นให้เขาเช่ามันแหละทั้งนั้นแหละให้เขาเช่า นา พอตากทั้งนั้นหรอก ว่ากันอ้อ บ้านะไอนี้เอ พุดไม่รู้เรื่องแล้วละ ถามคนบ้าเสียแล้วหรือกระนั้นอ้อ แล้วสอง คนนั้นก็เลยผ่านไปถามกันไม่รู้เรื่องแล้วก็เลยผ่านไป อยู่มาได้สักไม่ถึงชั่วโมงหรือ ไม่นานหรือ ตาม ธรรมดาคนไถนาที่จะต้องมีคนเอาข้าวเอาน้ำไปส่ง แอข้าวเข้าเย็นไปส่ง บอกว่ามันสายแล้วมันจะจะไป ส่งกัน ที่บังเอิญเมียนั้นแหละ ส่งข้าวเข้า ให้ผัวมากิน ผัวเห็นเมียหอบข้าวมาก็หยุด หยุดมาถึงกันก็เอา หาบลง จัดแจงเอาข้าวเอาน้ำออกจะกินข้าวกัน บังเอิญผัวมันแหละเล่าให้เมียฟังอีก เล่าให้เมียฟังไอ้เมีย ก็หูหนวก ว่าเมื่อกี้มีใครก็ไม่รู้มาสองคนมาถามว่านี่เราอยู่ที่ไหนนะ อะไรจะอย่างนั้นอย่างนี้ กูบอกไปว่า อันนี้แหละเราทำแต่ว่าอีกส่วนหนึ่งนั้นให้เขาเช่า กูบอกไปว่าจัน มันเดินแรงเดินกา ทำท่าจะมาฆ่ากูอีก เนอะ แหมมันทำทำนั้นทำนี้ แล้วก็อย่างว่าแหละทำเรื่องประกอบให้เมียดู เมียก็เลยเอ เจ้ามันบ้าเสีย แล้วหรือ มันเป็นอย่างไรนะ ทั้งบ้านทั้งเมืองเขาไม่เคยเอาข้าวเข้ามาส่งแต่เช้ากว่ากูนะ กูเอาส่งก่อนเขา ทุกวัน ทุกวันมันยังหาว่ากูนี้แหละเอาข้าวเข้ามาส่งมันสายแหมมันจะมาฆ่ากูอีกนี่ เอ เจ้านี้ ว้ายอยู่ ด้วยกันไม่ได้หรือکยังไ ยังไงก็จะต้องไปบอกแม่ เลยวางหอบข้าวเข้าไว้กลับมาบอกให้แม่ฟังว่า โอแม่ ผัวฉันนะทุกวันนี้ละฉันทู ๆ มันจะไม่ได้เรื่องเสียแล้วละทำมันนะเป็นยังงี้ไม่รู้ มันดุร้าย ทั้งบ้านทั้งเมือง เขายังไม่เห็นเอาข้าวเข้าไปส่ง ฉันทไปแต่เช้า มันว่าฉันทเอาข้าวเข้าไปสาย มันทำท่าจะมาเตะ มาตี มาทุบ มาตอยฉันท มาชก มาอะไรฉันทอีก แหม ไม่ได้ เสียแล้วแบบนี้ละ ใช้ไม่ได้หรือกระ โสฬมันไปซิ พอลูกสาว ว่าอย่างนั้นให้แม่ฟัง แม็กก็หูหนวก แม็กฟังไม่รู้เรื่อง แม็กเลยโมโหโห โห ลูกเรานะพ่อ นั่งคนนั้นะยังไม่ ทนสักก็วันเลยยังยอม่ได้ มันไปเชื่อผัวมันเกินไปเสียแล้ว โอ้ เมียนี่เอ็งถึกตักยังงี้ถึงมาตีอีก อย่าง นั้นอย่างนี้ อนิจจาแหม อุตสาห์เย็บ ทุกวันทุกวัน จนจะแล้วอยู่นี้แล้วแหละ โอ้มาตีว่าถึกบ้างห่างบ้าง อีกนะ ฟันเสียเลยดีกว่าว่าอย่างนั้น เลยฟันแหขาดหมด แหก็เลยขาดหมด ปรากฏว่าทั้งสี่คนนี้ได้เรื่อง อะไรกันเลยนะหูหนวกทั้งบ้าน

สรุปได้ว่านิทานเรื่อง คนหูหนวก เป็นนิทานประเภท นิทานมุขตลก

ช้างกับมดแดง (ผู้ให้ข้อมูล: นายเมธา แตมพันธุ์ อายุ 74 ปี)

ช้างมันอยู่เป็นฝูง ที่นี้ก็ไปกินมะม่วง แล้วก็มดแดงกินเมล็ดมัน ช้างไปเกาะกะ มดแดงเดินไป เหยียบเข้า ที่นี้มดแดงโกรธ โกรธว่าช้างมันสูงนี่หว่า มดแดงเลยรวมหัวกันว่าไปอยู่ที่ต้นไม้ คอยให้ช้างไป อยู่รวมกันหมดที่นี้ก็ช้างไปเองวงเหินหวัดลงมาที่นี้มันมาคาอยู่แล้ว เหินหวัดลงมาหมดแล้วก็กัดช้าง นั้น ร้องขึ้น ร้อง ๆ สะท้านเลยที่นี้ โขลงช้างก็มาช่วยกัน ช่วยกัน แล้วมดแดงก็เลยกัดไปหมดทุกตัวนะ

ข้างเลยแย้ เลยยอมหมดแล้ว ยอมแพ้ ตั้งแต่นั้นต่อไปจะไม่หมิ่นประมาทสัตว์เล็กสัตว์น้อย จะกินอะไร ก็ จะดูเสียก่อน ที่นี้ปลาตุ๊กก็ขึ้นมา จะมาช่วย ดูคนในบ่อจนแห้งหมดแล้วดูน้ำหนองจนแห้งหมด ปลา ก็ ขึ้นมาช่วยข้าง มดแดงก็ดันย่นตาที่เลยดันลงไปนอนในบ่อ จนหัวแบน และก็เลยผลสุดท้าย ปลาตุ๊กก็ลืมน ตาไม่ขึ้น ข้างก็ลืมนตาไม่ขึ้น ที่นี้มดแดงก็ถามว่า เมื่อข้างยอมมดแดง ที่นี้ข้างจะตอบแทนปลาตุ๊กว่า ไม่มี อะไรตอบแทนนั้น ไปไล่เหยื่อเข้าปาก ต้องตัดหางข้างให้ปลาตุ๊กไปไล่เหยื่อมากินให้หมดช่วยเอามาติดหาง ข้าง ข้างตัดหางมาแล้วก็เอาเลยลืมนตาขึ้น มดแดงก็เลืktanิดเดียวที่นี้ข้างเลยตั้งแต่นั้นต่อไป ไม่ได้หมิ่น ประมาทสัตว์เล็กสัตว์น้อยนะ จะกินจะอยู่ ได้อะไรต้องกัดเสียหมดเรียบร้อยแล้ว ปลาตุ๊กก็โดนมดแดงกัด ตาเล็ก ใส่หนวดหางข้างไครนะ เอาหางข้างทำแหวนใส่มือ ปลาตุ๊กก็กัดไม่เจ็บ (หัวเราะ) กัดไม่เจ็บ ไม่กัด นะ มันพวกเดียวกับข้าง (หัวเราะ) คือยก คือกัดไม่เจ็บนั้นแหละ

สรุปได้ว่านิทานเรื่อง ข้างกับมดแดง เป็นนิทานประเภท นิทานสัตว์

ทำไมคนจึงกินอาหารสามมื้อ (ผู้ให้ข้อมูล: นายเหมือน อินทร์พรม อายุ 87)

ที่นี้มาถึงเรื่อง ทำไมคนกินอาหาร กินข้าวสามเวลา เรื่องมีอยู่ว่า ตั้งแต่สมัยสร้างโลก กันใหม่ ๆ อย่างว่าแหละคนยังกินข้าวกินน้ำไม่เป็นเวลา สัตว์ก็เลยเรียกร้องให้มนุษย์กินข้าวเป็นเวลา อยากกิน อะไรก็กิน ก็เลยไปเรียกร้องเทวดาว่า ต้องให้มนุษย์กินข้าวเป็นเวลา สามมื้อกินหนึ่งเวลา หมายถึลงมา กลางทางที่เยวเพลินแฉะที่นั่นที่นี้เลยลืมนจำไม่ได้ว่า เทวดาสั่งอะไร ก็เลยบอกมนุษย์ว่า มื้อหนึ่งกินข้าว สามเวลานะ มาบอกแล้วนะ มนุษย์จึงปฏิบัติตามว่า มื้อหนึ่งกินข้าวสามเวลา กินเป็นเวลาสามเวลา หมายถึ กลับไปหาเทวดา เทวดาก็ถามว่าไปบอกว่ายังงัย หมายถึบอกว่าสามมื้อกินข้าวหนึ่งเวลา เทวดาไม่ โห บอกว่า มึงไปบอกก็บอกผิด ให้มึงไปเกิดเป็นหมามีหน้าที่กินขี้ ไม่ให้เหลือหมิ่นถึงกู

สรุปได้ว่านิทานเรื่อง ทำไมคนจึงกินอาหารสามมื้อ เป็นนิทานประเภท นิทานอธิบายเหตุ

ทำไมควายไม่ชอบสีเหลือง (ผู้ให้ข้อมูล: นางสาวสมัย พวงแต้ม อายุ 77 ปี)

นานมาแล้ว เป็นสมัยใดก็ไม่รู้จัก มีเรื่องเล่ากันว่า พอมีคนเริ่มมาก มีการเบียดเบียนรังแกสัตว์ ต่าง ๆ สัตว์ก็อยู่ไม่ได้ ไล่คน คนสร้างเมืองถึงสัตว์ป่าก็เลยอยู่ไม่ได้ จึงปรึกษากันว่า จะไปอยู่ป่าหิมพานต์ แต่ก็ยังไม่มีผู้นำ ไปรู้ว่าป่า หิมพานต์อยู่ที่ไหนจึงไปเจอพระ จะเป็นพระพุทธเจ้าหรือใครก็ยังไม่แน่ จึง ขอร้องให้ไปส่งที่ป่าหิมพานต์พระจึงพาสัตว์ทั้งหมดไป สัตว์ตามพระไป พอกลางทางนี้สยควายก็รู้กันว่า ชอบนอนนอนนอนบ่อ พอแดดร้อนไปข้างทางไปเจอบ่อน้ำเข้าก็เลยแฉะนอนน้ำพวกสัตว์ก็รู้ว่าควายนอน เขาก็ไปกันเรื่อย สัตว์ที่ไปก็มีหลายชนิดก็เดินไปเรื่อย ๆ ควายซึ่งนอนแช่น้ำก็ชะเง้อคอขึ้นมอง ก็เห็นสี เหลือง ๆ อยู่นึกว่าใช่พระ แฉะจริง ๆ คือออกกล้วยแห้งเหลือง เอ! มันผิดสังเกตนาน...ควายตัวนั้นตื่นขึ้น เดินไปหา ปรากฏว่าไม่ใช่พระเป็นกอกกล้วยควายเลยโกรธ จึงเตะกอกกล้วยล้มจนถึงปัจจุบัน ควายเห็นกอก กล้วยหรือของเหลือง ๆ ไม่ได้จึงเตะขวิดตลอด

สรุปได้ว่านิทานเรื่อง ทำไมควายไม่ชอบสีเหลือง เป็นนิทานประเภท นิทานอธิบายเหตุ

ทำไมนกรประชุมจึงหัวล้าน (ผู้ให้ข้อมูล: นายซ็อน ทองแก้ว อายุ 72 ปี)

เหตุที่นกรประชุมหัวล้านก็เพราะว่า มีหนุ่มเกียจคร้านอยู่คนหนึ่งเป็นบุตรที่พ่อแม่ด่าอยู่เสมอ เพราะมีนิสัยนอนแล้วก็ลุกมากิน กินแล้วก็ลุกมานอน ทำอยู่เช่นนั้น อยู่มาวันหนึ่งด้วยความรำคาญจึงไปทำลอบแล้วเอาข้าวโพดใส่เอาปลาใส่ แล้วเอากล้วยใส่ แล้วจึงเอาขึ้นไปดักบนยอดต้นยาง หลังจากนั้น นกรประชุมก็ลงมากิน ซึ่งนกรประชุมตอนนั้นยังไม่หัวล้าน ต่อมาลงก็มากินกล้วย นกรประชุมกินปลา ถึงเจอนกขุนทองกำลังจะไปกินกล้วย จึงจึงกินข้าวโพดทำให้ตอกลอยไม่สามารถออกได้ จากนั้นเจ้าของจึงกลับมาแล้วพูดว่า วันนี้จะฆ่านกรประชุม ด้วยความกลัวนกรประชุมจึงขอร้องให้ปล่อยไป จะช่วยหาเมียให้ ต่อมาจึงจะไปฆ่าถึง ต่อมาเป็นนกขุนทองจะไปขอเมียให้เป็นลูกสาวท่านเจ้าเมืองซึ่งลูกสาวท่านเจ้าเมืองมีสิริโฉมงดงาม จนจึงตั้งหอคอยที่สูงให้อยู่ เพื่อไม่ให้ใครได้พบความงาม ชายผู้นั้นจึงไต่ขึ้นนกขุนทองบินขึ้นไป คุยกับลูกสาวท่านเจ้าเมืองบนหอคอยแล้วกลับลงมาบอกว่า ลูกสาวเจ้าเมืองนั้นสวย จึงจึงขึ้นที่หลัง นกรประชุมบินขึ้นไป พอตีมีคนไปส่งข้าว ชายผู้นั้นก็ได้แอบขึ้นไป แล้วกินอยู่กับลูกสาวเจ้าเมืองไม่รู้ว่ากี่ปี ก็เดือนจันมีลูก เมื่อมีเด็กก็มีเสียงร้องให้จึงทำให้คนข้างล่างรู้จึงให้นำลงมาฆ่าเสียนกขุนทองก็ว่าอย่าพึ่งฆ่า ถ้าจะฆ่าต้องเผาบ้านเผาเมืองให้หมดก่อน นกรประชุมก็บอกว่าเอาพวกมลิต่างฝ่ายก็ต่างไปเอาเพื่อน มาจนเต็มเมืองแล้วให้ทุกคนจุดคบมาเผาปราสาทได้ไฟไปถูกหัวนกรประชุม พอร้อนจัดนกรประชุมก็วิ่งไปวิ่งมา ฝ่ายลิงก็ตกลงมากันกระแทกดินจนกันด้าน ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา จึงทำให้นกรประชุมหัวล้าน

สรุปได้ว่านิทานเรื่อง ทำไมนกรประชุมจึงหัวล้าน เป็นนิทานประเภท นิทานอธิบายเหตุ

นกรประชุมจอกกับอินทรี (ผู้ให้ข้อมูล: นายซ็อน ทองแก้ว อายุ 72 ปี)

มีเจ้าเมืองเมืองหนึ่ง กับนกอินทรีตัวนี้ นกอินทรีตัวนั้นเคยไปอาละวาดกินคนทั้งบ้านทั้งเมือง ที่เจ้าของเมือง เมืองนั้นไม่รู้ว่าจะทำอย่างไร มันจึงมีปัญหาว่า มันขอร้องนกรประชุมจอกอาสาจอก นกรประชุมจอกก็เลยอาสาว่าจะฆ่าให้ทีมันจึงขอว่า ให้ทำเรือนให้มันอยู่ เจ้าเมืองวันนั้นก็เลยรับอาสาจะตั้ง เรือนให้อยู่ ที่นี้ นกรประชุมจอกตัวนั้นก็เลยไปทักทายนกอินทรีตัวนั้น นกอินทรีตัวนั้นก็ไต่ขึ้นก็เลยว่ามา นกรประชุมจอกนั้นสู้ช่างนอกก็สู้ไม่ไหว ก็เลยล่อมันเข้า เข้าไปในกลางถ้ำ นกอินทรีตัวนั้นก็วัดความแข็งแรง เก่งกล้าเข้าไปในกลางถ้ำ ตีนนกรประชุมจอกเท่าไรก็ไม่ถึง เพราะว่ามันอยู่ทางหลังหินตีไปตีมา มัน ก็เลยตายที่ นั้น นกรประชุมจอกก็เลยได้ทวงความสัญญากับเจ้าเมืององค์นั้นว่า เอ ต้องตั้งเรือนให้มันอยู่ทุกวันนี้เราก้เลย ได้รับนกรประชุมจอกนั้นไว้ เพราะมันฆ่านกอินทรีตาย เราก้ยังได้ ตั้งเรือนให้มันอยู่ทุกวันนี้

สรุปได้ว่านิทานเรื่อง นกรประชุมจอกกับอินทรี เป็นนิทานประเภท นิทานสัตว์

เปิดแดง (ผู้ให้ข้อมูล: นายเมธา แตมพันธุ์ อายุ 74 ปี)

เปิดแดงก็มีตายายกับหลานชายสองคน ที่นี้หลานชายเป็นคนชอบเที่ยว เป็นคนชอบเที่ยวไปเที่ยวบ้านนั้นแหละ เที่ยวป่าแล้ว ยายอยู่บ้าน ที่นี้บอกว่า ยาย ๆ ข้าจะไปเที่ยวละ ยายบอกว่าไปสิ ว่าจัน ที่นี้มันก็มีมันก็ไป ๆ ไปเจอเปิดเข้าตัวหนึ่ง เปิดแดงไปเจอเปิดแดงเข้าเลยสิ มันจับได้เลยผูกผักบุงใส่หาง มันมา บอกว่าเอาไปบ้านกูไปให้ยายแก พอกลับมาบ้านถามยาย ยาย ๆ แกงเปิดสุกแล้วหรือยัง ว่าจัน ยายว่าแกงเปิดแดงอะไรของมึงล่ะไอ้หนูเอ๊ย ว่าจัน เปิดแดงข้าจับได้ แล้วข้าผูกผักบุงใส่หางมัน บินมา บ้าน มาให้แกแกให้ข้ากินนะว่าจัน ยายว่าไอ้หมาทำไมไม่ห่อผ้ามานะ ว่าจันอีก ที่นี้พอรุ่งขึ้นก็ไปอีก ที่นี้ นะ ไปเจอไปพบรังมิม้เข้า พบรังมิม้แล้วก็ตัดเอารังมิม้ห่อผ้ามา มาถึงบ้าน มาทางยาย มึงจะเอาอะไร รัง

มีมันะว่าจั้น รังมีมอะไรละไอ้หนูเอี้ยว่าจั้น ยายนันโงละข้าห่อผ้ามานี้แหละ จั้นจัดแจงแก้ห่อผ้าออก ไล่ต๋อยยายแก่นัน วิ่งจนทั่วบ้าน ยายว่าไอ้โง่หมา มึงทำไมไม่เอาไฟลงละว่าจั้นอีก เอาไฟลงนะ ยายเผามันนั้นนะ พอเช้าก็ไปใหม่ ไปเที่ยวอีก ที่นั้นะ ไปพบเนื้อข้า เนื้อมันกินหญ้าอยู่ มันเลยไปขีดไม้ขีดใส่กันเนื้อนั้น เนื้อมันก็โดดผลุงเข้าป่าไป กลับมาบ้านก็ไปเล่าให้ยายฟังอีก ยาย ๆ ข้าไปพบเนื้อ ข้าไปขีดไม้ขีดใส่กันมัน มันก็โดดเข้าป่าไปเสีย ว่าจั้น โอ๊ะ ไอ้หมาเอี้ย มึงทำไมถึงไม่เอาไม้แหลมแทงมันนะ ว่าจั้น แล้วพอเข้ามามันก็ไปอีกแหละ ไปใหม่ที่นี่ก็ไปกพบเจ็กแก่ชุนดาอยู่ ที่นั้นะ ไปชุนดา ก็คว้าไม้แหลมย่องไปแทงเจ็กแก่นัน แล้วก็แบกเอามาบ้าน บอกยาย ๆ แก่ไม่เอาหรือเนื่อนะ ว่าจั้น ยายว่าเนื้ออะไรก็ละไอ้หนูเอี้ย ว่าจั้น เจ้าเจ็กแก่มันชุนดาอยู่ข้าเลยย่องเอาไม้แหลมไปแทงมัน โอ้ยไอ้หมาเอี้ย เห็นคนแก่ มึงต้องมายกมือไหว้เสียนะว่าจั้น ยายนันนะ พอเช้าขึ้นมันก็ไปเที่ยวอีกแหละ ไปพบเสือเข้าที่นั้นะ ไปพบเสือมันก็ไป นังยกมือไหว้เสือ พ่อคุณ พ่อคุณ เสือเลยตบหูขาดไปเสียหูหนึ่ง ที่นั้น วิ่งกลับบ้านนะ มาเล่าให้ยายฟังอีก ยาย ๆ ข้าไปเจอเสือเข้าตัวหนึ่ง ที่นี้ข้าไปยกมือไหว้มัน พ่อคุณ พ่อคุณมันเลยตบเอาหูข้าขาด ไปข้างหนึ่งว่าจั้น โอ้ ยายว่า ไอ้หมาเอี้ย มึงเห็นเสือ ทำไมมึงไม่หนีขึ้นต้นไม้ อบเฮะอบเฮะ มันไปเสียนะว่าจั้น ที่นี้ก็กลับไปอีกแหละ ที่นี้ไปพบผัวเมีย ไปทะเลาะกันอยู่ทีนาโนน ที่นี้มันเลยขึ้นต้นไม้ตะเพิด เฮ้ว เฮ้ว เขานะขว้างหินใส่ขาดก้นไม้ลงมา ที่นี้ละพอดก้นไม้ลงมาก็มาเล่าให้ยายฟังอีกแหละ ยาย ๆ ข้าไปเห็นผัวเมียคูหนึ่งเขาทะเลาะกันอยู่ข้าขึ้นต้นไม้ตะเพิด เฮ้ว เฮ้ว เขานะขว้างหินใส่ขาดก้นไม้ ลงมา โอ้ย ไอ้หมาเอี้ย ว่าจั้นอีก ยายนันนะ เอ็งก็ทำไมไม่ห้ามว่าอย่าเสียนะว่าจั้น ที่นี้ก็ไปอีกแหละ เข้าขึ้นมันก็ไปเที่ยวอีกไปพบควายชนกัน ที่นี้ควายดำกับควายเผือกชนกัน ควายเผือกชนกัน ที่นี้ก็ ไปห้ามอย่า ไอ้ดำก็อย่า ไอ้เผือกก็อย่า ควายกระแทกกัน ชนกันนะเลยตาย เลยกลับบ้านมาเล่าให้ ยายฟังไม่ได้หรอก ที่นี้ละเลยหมดแค่นั้นสิ ไอ้เบ็ดแดงนะ

สรุปได้ว่านิทานเรื่อง เบ็ดแดง เป็นนิทานประเภท นิทานมุขตลก

ไปตักกระต่าย (ผู้ให้ข้อมูล: นางไหม แสงซุ่ม อายุ 79 ปี)

เขาไปตักกระต่าย ดักยิงไ้กระต่ายก็ไม่ติด มันแสนรู้ ใครที่วาดักเก่งขนาดเอาตาข่ายไปไล่ยังไม่ติด ตรงไหนมีตาข่ายมันกระโดดข้าม มีคนซื้อต้ามึง แกทำแล้วดัก พอตอนเช้าแกไปปักลูกแกซื้อตาหยอด พอต้ามึง แกก็ไปสองคนพ่อลูก เดินไปตรงแล้ว พอเดินไปถึงเห็นสีเทา ๆ อ้อไอ้กระต่ายหม้อตัวใหญ่สีเทามันแก่งเอาใส่คอให้เหมือนกระต่ายติด พ่อก็บอกต้ามึง มั่ง มั่ง ้วยไปเก็บกะเพราที่ กระต่ายติดแล้ว ไปเอาใบกะเพรา ลูกชายก็เดินไปเอาใบกะเพรามาแกง ตาหยอดเดินมาถึงแล้ว โอ้เอ้ย ไม่ใช่กระต่ายเรียกลูกชายให้กลับมาแล้วบ่นอุบว่าเสียท่า มองเห็นที่เขา ทำแล้วคนลาว เวลาคนลาว จะตายจะทำไว้เรียก แอ้วใส่คอนกไว้ ดันไปหลอกสองพ่อลูกว่าเป็นกระต่าย

สรุปได้ว่านิทานเรื่อง ไปตักกระต่าย เป็นนิทานประเภท นิทานมุขตลก

ผัวเมียตาย (ผู้ให้ข้อมูล: นายเหมือน อินทร์พรม อายุ 87 ปี)

มีลูกสาวคนหนึ่งได้ผัวใหม่ ที่นี้พ่อให้ไปเฝ้าข้าวที่นา ไปเฝ้าลอมข้าวที่นี้ไม่รู้จะทำอะไรชวนกันเล่นวัวติดสัด แล้วพากันมาขวิดลอมข้าว ที่นี้ข้าวบ้านเขาไปไร่ไปนามาเห็นเข้า เขาก็ว่าวัวขวิดลอมข้าวแล้วมาบอกพ่อที่บ้าน “เออแกไม่ไปดูลอมข้าวของแกไว้ระะ วัวขวิดแหลกไปแล้วอยู่นั้นนะ” ว่าจั้น ที่นี้ไอ้พ่อว่า “ให้ผัวเมียเขาไปดูนา” “ไม่เห็นมีกับเขานะ วัวขวิดลอมข้าวแหลกไปแล้วอยู่นั้นนะ” “นี่เอ

ราหุอมจันทร์ (ผู้ให้ข้อมูล: นายซ้อน ทองแก้ว อายุ 72 ปี)

ตระกูลหนึ่งมีลูกสามคน ลูกสามคนนี้พอใหญ่ก็สอนให้ทำบุญตักบาตร ลูกคนโตใช้ทัพพีทองตักบาตรพระ ลูกคนกลางใช้ทัพพีเงิน ลูกคนสุดท้องไม่เอาเรื่องบอกให้ตักบาตรก็โมโห ตักตะกร้าไปใส่บาตร ขาดต่อมา พี่คนโตเอาทัพพีทองตักบาตรเกิดเป็นพระอาทิตย์ คนกลางเกิดเป็นพระจันทร์ ลูกคนสุดท้องเกิดเป็นราหู ตัวโตหนึ่งโยชน์ เวลามายืมพื้ทั้งสองก็มากอดจูบ ต้องตื๊อ ติจอบ ก็เรียกว่าน้องชายมายืมพื้ชาย

สรุปได้ว่านิทานเรื่อง ราหุอมจันทร์ เป็นนิทานประเภท นิทานอธิบายเหตุ

โลภมากลาภหาย (ผู้ให้ข้อมูล: นายซ้อน ทองแก้ว อายุ 72 ปี)

มีชายคนหนึ่งขึ้นต้นพุทราอยู่จะเก็บพุทราขึ้น มีสาวคนหนึ่งจะเดินไปตลาดนัดข้างบ้าน ปวดปัสสาวะ ก็เลยปัสสาวะใต้ต้นพุทราที่ชายคนนั้นขึ้น ผู้ชายแกล้งโยนพุทราลงมา ผู้หญิงนึกว่า พุทราหล่นจึงเก็บมากิน ผู้หญิงก็คิดจะทำอะไรให้ดูหน้าดูหลังก่อน ไม่ทันคิดเก็บพุทรากินประมาณสามสี่ลูก เงยหน้าขึ้น โอ้ย เสียทำ ทำได้ ผู้ชายก็ว่าเดี๋ยวจะไปเล่าให้คนฟัง ผู้หญิงก็ว่าอย่าเล่านะ เดี่ยว ให้เอาทีหนึ่ง ผู้ชายก็ไม่ยอมเป็นเมีย ผู้หญิงว่าจะเอาเป็นเมียไม่ได้มาซื้อข้าว ต้องบอกพ่อแม่ก่อน ผู้ชายไม่ฟัง ไม่ได้เป็นเมียไม่ยอมก็เลยเอาเรื่องไปเล่าต่อ ๆ ผู้หญิงเลยหนีไป ผู้ชายก็เลยกวักมือเรียก กลับมาเออะให้ทีเดียวก็เอา โช้เอ๊ย ไปแล้ว มีอีกคนไปตักกระต่าย ชายคนนี้ก็เดินบนเสียดายกระต่ายหลุด ชายคนนั้นก็เสียดายนิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า โลภมากลาภหาย

สรุปได้ว่านิทานเรื่อง โลภมากลาภหาย เป็นนิทานประเภท นิทานอธิบายเหตุ

สามเกลอ (ผู้ให้ข้อมูล: นางสาวมัย พวงแต้ม 77 ปี)

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีนิทานเรื่องหนึ่ง มีสามเกลอ ไ้คนหนึ่งหัวล้าน ไ้คนหนึ่งเป็นหิด ไ้คนหนึ่งมีตาและ อ้า (หัวเราะ) ที่นี้ก็เป็นเพื่อนกัน เป็นเพื่อนกันเลย ที่นี้ไ้คนไ้คนตาและนั่นก็ คนตาและ นั่นก็แมลงหัวมีนตอมตามันก็ตบ ไ้คนเป็นหิดก็เกา เกาใหญ่เขียว ไ้หัวล้านก็เอาผ้าปิดหัว ไม่ให้มันที่นี้ก็อยู่ไปอยู่มากี่สามเกลอ ก็ เอ้า เราพนันกันซิ ว่าฉัน เอ้าพนันอะไรี ว่าฉันอีก ไ้หัวล้าน กับไ้เป็นหิดนะ เอ้า ถ้าหากแมลงหัวมีนตอมลูกตาถูก ก็ไม่ต้องตบ ถ้าว่าถูกตบถูกเป็นแพ้มึง แล้วมึงเป็นหิด มึงอย่าเกา นะ ถ้ามึงเกามึงแพ้วอีก (หัวเราะ)

ไ้หัวล้านให้ไปตากแดดทั้งวัน ถ้ามึงเข้าร่มมึงแพ้วเลย ว่าอีก เอ้า ตกลงกันเลย เป็นเพื่อนกันนะ ตกลงกันเลย ตกลงก็ไ้เป็นหิดก็ไม่เกาเลย คราวนี้นะไ้เป็นหิดก็ไม่เกา มันก็หยุก ๆ หยิก ๆ อยู่ มันก็ไม่เกา ไ้ตาและก็ บ๊ะ แมลงหัวมีนตอมตามันก็ทำเคยอยู่นั้น แมลงหัวมีนตอมตาใหญ่เขียว ไ้หัวล้านก็ตากแดดเขียว ที่นี้นะไ้หัวล้านก็ตากแดด ตากแดดเขียว ตากแดดปิบ มันร้อนนะที่นี้นะ แหมมันร้อน ไม่รู้จะทำอะไรอยู่ มันร้อน นั่งตากแดดอยู่นั้นแหละ เอาต่างคนก็กลัวกันนะผู้ใดก็จะแพ้ว กลัวแพ้วนะ แล้วไ้เป็นหิดก็หยุก ๆ หยิก ใหญ่ แล้วจะทำยังไงหว่า ที่นี้จะทำยังไงเล่านะที่นี้นะ ฮือนีกได้ แหมเมื่อเช้าพ่อเข้าไปทอดแห เมื่อเช้าพ่อเข้าไปทอดแหมา แหมได้ปลามาตัวใหญ่ ว่าฉัน ที่นี้ ไ้ตาและก็ว่า ตัวเท่าไหนละ ตัวเท่าแขน เท่าขา มันก็เกาใหญ่ เท่าลำตัวบ้าง มันก็เกาใหญ่ตัวเท่านี้ นี่ นี่ นี่ นี่ เกาใหญ่นะ มันคันนี่นะ เกาใหญ่ เอื้อะ ไ้หัวล้านก็แล้ว มันก็ร้อนใหญ่ มันก็ร้อนนี่นะ ว่าจะทำไ้ดินะ มันก็จะแก้ไ้เป็นหิด แหมเมื่อเช้านี้พ่อเข้าไปซื้อวัวมาตัวหนึ่ง ทโมน เขาโง่เกี้ยว ขวิด ขนหัวคันนา โฝง ๆ มันไปขวิด

ลนหัวมันร้อนมันก็เลยเย็นขึ้นมาซิ ไอ้ตาและก็เลย ภูเขาใจ ภูเขาใจ แมลงหวี่ ฮู้ย ภูเขาใจ ๆ (หัวเราะ ทำท่าตบมือ) แมลงหวี่ก็ตายหมดเลย ไอ้เป็นทิดก็เกาใหญ่ที่นั่นะ เรื่องนี้ ต่อไป ต่อมาไปเหยียบไปย่ำ กิ่งก่าทางกุด เลยจบเท่านั้น เรื่องมันก็มีอยู่เท่านั้น (หัวเราะ)

สรุปได้ว่านิทานเรื่อง สามเกลอ เป็นนิทานประเภท นิทานมุขตลก

เสื่อกับกระต่าย (ผู้ให้ข้อมูล: นางไหม แสงซุ่ม อายุ 79 ปี)

เสื่อกับกระต่ายเป็นเพื่อนรักใคร่กัน กระต่ายก็ยินยอมดีถือว่าเสื่อเป็นสัตว์ใหญ่ อยู่มาวันหนึ่ง เสื่อก็บอก เฮ้ย กระต่าย ไปเที่ยวกันหน่อยไวย่ เที่ยวกันไปเที่ยวกันไอ้กระต่ายมันเป็นสัตว์ไวและฉลาด ด้วย เสื่อเป็นสัตว์งี่ ก็น่าไปพบไม้ไผ่ มันสิกันอุ๊ย ๆ กระต่ายบอก เฮ้ยเสื่อมาฟังนี่นะ มันเพราะน่าดูเลยแหละ ว่างั้น เสื่อก็ก็น่าไป ทำไมมันไม่เข้าไปละ ภูมิต้องเข้าหอรอก ภูเขาใหญ่กว่ามึง มึงหุเล็กกว่าภู พอเสื่อเข้าไป ฟังให้ใกล้ ๆ ไอ้มันมันก็หนีไปภูเขา ไอ้กระต่ายจึงหนี ไอ้กระต่ายพบกองซี้ควายเข้ากองหนึ่ง ไอ้กระต่ายก็ว่าเร็วไอ้เสื่อ ไอ้กระต่ายก็ทำปากทำคอแหละแสดงว่าเขากินแล้ว ไอ้ที่เหลื่อเขาดักไปทิ้งหมดแล้ว ไอ้กระต่าย อือ ภูเอาแล้วละขนมเปียกพระอินทร์ ไอ้เสื่อไม่รู้เรื่องมากิน ไอ้กระต่ายกระโดดผาง ไอ้เสื่อกินซี้ควาย ไอ้เสื่อ ไ่กวอด ไอ้กระต่ายโดดข้ามเหวผาง ตกเหวโครม ไอ้เสื่อโดดข้ามไปยืนมองอยู่อย่างนั้น ไอ้กระต่ายบอกไอ้เสื่อเดี่ยวฟ้าครอบหอรอก ไอ้เสื่อโดดลงเหวตามผางลงไป ไอ้ต่าย แหม ทำอะไรจะขึ้นได้นะ ทำอย่างไรก็ขึ้นไม่ได้ ไอ้เสื่อก็นอนหลับอยู่ เต็ดหญ้ามาแหยจุมกเสื่อ เฮ้ย ไอ้ทำ เดียวโยนให้ฟ้าครอบหอบ ไอ้เสื่อว่าอย่างนั้น เสร็จแล้ว แหม โยนสักทีนะ เสร็จแล้ว แหย่ แหย่เรื่อย แหย่จนไอ้นี้ เดียวโยนให้ฟ้าครอบเลย โยนโครมทางขาดด้านเลยทางขาดมาจนทุกวันนี้ เพราะเสื่อมันจับทางกระต่ายไว้ พอข้างขึ้นมาไอ้เสื่อก็ตกเหว ตะเกียกตะกายเท่าไรก็ขึ้นไม่ได้

สรุปได้ว่านิทานเรื่อง เสื่อกับกระต่าย เป็นนิทานประเภท นิทานสัตว์

สีทน (ผู้ให้ข้อมูล: นางสมัย พวงแต้ม อายุ 77 ปี)

พรานบุญเข้าป่าไปพบนางฟ้าอาบน้ำอยู่ในสระ สระนั้นเป็นสระอนาคต พวกเหล่านางฟ้าต่าง แก้วผาดอดปีกกลอาบน้ำ พรานบุญแอบดูก็ไปโมยปีกของนางฟ้าทิ้งเจ็ด บังเอิญเป็นปีกของนางฟ้า คนสุดท้ายจึงบินหนีไม่ได้นำไปถวายเจ้าเมืองคือท้าวสีทน ต่อมาไม่นานก็เกิดเรื่องเดือดร้อนขึ้น บ้านเมืองก็เกิดสงครามขึ้น ท้าวสีทนจึงออกไปรบ ได้ฝากเมียไว้กับพ่อแม่ เมื่อท้าวสีทนออกไปรบแล้วพ่อแม่จึงหาอุบายที่จะกำจัดลูกสะใภ้ ฝ่ายลูกสะใภ้ก็รู้ว่าพ่อแม่ไม่ชอบ แต่ก็หนีไม่ได้เพราะ ไม่มีปีก ทำให้ลูกสะใภ้คิดว่าจะต้องถูกไล่เป็นแน่ ลูกสะใภ้จึงไปอ้อนวอนขอปีกจากพ่อแม่พ่อแม่รู้ว่า จะบินหนีจึงไม่นำมาให้ ฝ่ายลูกสะใภ้จึงบอกว่าจะไม่หนีจะบินโฉบเล่นไปมาเท่านั้น แต่ในที่สุดพ่อแม่ก็ฝักนํ้าปีกมาให้เพราะจะไล่ให้ไปอยู่แล้ว นางจึงบินขึ้นไปเกาะอยู่บนยอดหลังคา แล้วจึงสั่งเสียพ่อแม่พ่อแม่ว่าถ้าท้าวสีทนกลับมาอย่าให้ท้าวสีทนตามไปเพราะหนทางลำบาก แต่นางก็รู้ว่าอย่างไรท้าวสีทนก็ต้องตามไปแน่ นางจึงฝากแหวนไว้ให้วงหนึ่งกับพ่อแม่ แม่ พ่อ จากนั้นบิน ไปหาพรานบุญ แล้วไปสั่งเสียกับพรานบุญอีกพร้อมกับให้แหวนกับเสื่อไว้แล้วจึงบอกทางแก่พรานบุญ เสื่อตัวนั้นใส่แล้วจะหายตัวได้ ท้าวสีทนจึงเดินทางจึงไปนอนค้างในป่า ได้ยินพ่อแม่อีกาคูกันถึงเรื่องที่จะไปกินของในงานพิธีเซ่นสังเวยใดที่ติดมาจากเมืองมนุษย์ของนางฟ้าพวกนั้น สองพ่อแม่อีกาทกลงกันจะไปกินเลี้ยงในงานสังเวยของนางฟ้าท้าวสีทนจึงนำเสื่อมาสวมแปลงกายเป็นตัวลันเข้าไปอยู่ในชนกา รุ่งเช้าอีกาสองพ่อแม่ก็

ออกเดินทางแต่รู้สึกหนักกว่าทุกวันในระหว่างทางที่บินไปมีพวก นุ่ม ๆ สาว ๆ ออกมาตักน้ำกันเป็นแถวที่ศาลาสระโหนดต ท้าวสีทนจึงได้แอบนำแหวนใส่ลงไป ในตะกร้าตักน้ำทำให้นางรู้ว่าท้าวสีทนตามมา นางจึงออกมาตามท้าวสีทนเข้าไปในเมืองไปพบกับ พ่อแม่ของนางแล้วบอกว่า เป็นพ่อตาแม่ยาย จึงคิดทดสอบท้าวสีทนโดยให้หาห้องของนางซึ่งมีอยู่เป็นร้อยห้องหากสีทนหาไม่พบจะฆ่าเสีย ด้วยความที่นางรักผัวจึงคิดฆ่าพ่อตน จึงต้มฟักให้สุกดีแล้วโยน ลงไปให้กระเซ้ที่พ่อนางแปลงมากิน จนพ่อของนางตาย ต่อมาท้าวสีทนก็ครองเมืองนางฟ้า

สรุปได้ว่านิทานเรื่อง สีทน เป็นนิทานประเภท นิทานปรัมปรา

หมากับแมว (ผู้ให้ข้อมูล: นายเหมือน อินทร์พรหม อายุ 87 ปี)

หมากับแมวนั้นแหละมันอยู่ด้วยกัน เจ้าของบ้านนั้นมีแก้วดวงต้อยดวงหนึ่ง คนพาลมันอยากได้ มันรู้จัก มันเอาของปลอมมาร้อง เออ... ใครมีแก้วเลวมาแลกแก้วดี มายังเฮื่อนันนชิ ที่นี้เมียมาอยู่เอาแก้วมาประกวดกัน ที่นั้นแก้วมรดกของมันลูกสาวของตัวนะ ก็ไม่ตั้งใจเอามาแลกซื้อหรือออกมาแล้วเมียเอาแลกไว้ ที่นี้ผัวมา บอกผัวว่าดู เจ้าของปลอมทั้งนั้นเลย เอาของดีไปเสียแล้ว แล้วฉนิเมื่อไรได้คืนเล่านี้ แมวกับหมารีบอาสาคืนนี้ เมื่อสมัยก่อนหมาอยู่บนบ้านเรือนเลยนะ แล้วเจ้าหมากับเจ้าแมวไปเจอกำปั้นจืดอะไรไว้แน่นหรือ แมวหมาแมวก็กไป หมาอยู่ในข้างล่าง แมวอยู่บนเรือน จ้องหนูจับได้ เจ้ายอมตายยอมเป็นนะ ยอมเป็นก็ทำนี้ให้ทีหนูแหละทั้งคืนเลยเน้อ แทะกำปั้นก็หีบไม้แน่น โผล่เข้าแล้วแก้วออกมาได้ ที่นี้แมวก็กเอาลงมา หมาถามว่า จับเลยจับได้ไหม ภูเขาไปละ หมาก็กิ่งหน้าแมว แมวก็กตามหลังไล่มา แมวหยุดเลียหนองน้ำเลย หมาหิวน้ำอยากกินน้ำเลยตกเสียหนองน้ำปลาเอาไปกินเสียเลย ที่นี้แมวจ้องจับกาน้ำ หมาอยู่ข้างนอก ยอมตายยอมเป็นนะ ยอมเป็นเจ้าไปจับปลา กินแก้วมรดก กากับกากับ กาน้ำมุด น้ำค่าน้ำไปจับปลา น้ำได้ทีนี้ตาน้ำจับปลากินแก้วได้เอาแก้วมา แมวกลับขึ้นมาหมาแย่งเอาเน้อ หมาคอยเอาหน้าจะเอาคืน เจ้าของแมวตัวเล็กจึงแพ้หมา หมาก็กแย่งได้ แล้ววิ่งไปเรือน แมวเลยรู้ไม่ได้เรื่องราว พอแมวมาเรือนเจ้าของเลยตำแมวใหญ่เลย แมวก็กเล่าประวัติให้ฟังเลย ว่าฉันมาไล่ มาตามวิ่งจนตกกับท่อน้ำเลยออกจากล่องน้ำมา หมาวิ่งมาก่อนนี้ เจ้าของก็เลย เชื้อแมว ตีหมาลงเรือนหมาก็กโดดลงเรือนเลย ตั้งแต่นี้มีอยู่อย่ามาอยู่บนเรือน หมาก็กอยู่ข้างล่างเห็นกันไม่ได้เลย ไม่ถูกกันตั้งแต่นั้นเลย จบแค่นี้

สรุปได้ว่านิทานเรื่อง หมากับแมว เป็นนิทานประเภท นิทานสัตว์

ไอ้ขี้เกียจเบียดหมอนกิว (ผู้ให้ข้อมูล: นายเมธา แตมพันธุ์ อายุ 74 ปี)

มีคนอยู่คนหนึ่งขี้เกียจมากไม่มีใครเหมือน แม้จะหยิบลูกหว้าจากพื้นใส่ปากมันก็ไม่ยอมหยิบกลับไปนอนบนต้นไม้ อ้าปากให้ลูกหว้าหล่นเข้าปาก ถ้าลูกหว้าลูกไหนหล่นเข้าปากมันถึงจะกิน ถ้าลูกหว้าไม่หล่นเข้าปากก็จะอ้าอยู่อย่างนั้น มันก็เห็นลิงตัวหนึ่งก็สงสัยว่ามาอย่างไร แต่ก็เป็นไม่รู้ไม่ชี้ นอนคาบไม้้อยอย่างนั้น ก็มีลิงตัวหนึ่งตกลองปึงไบหนึ่ง กลองไบนี้มีความวิเศษ พอตีดั้งขึ้น ไอ้ขี้เกียจก็นอนอยู่จนงึกไม้หายหมดไอ้ขี้เกียจไม่รู้อย่างไรจึงลงมา ต่อมาเศรษฐีคนหนึ่งมาบอก ไอ้ขี้เกียจให้ไปฉางป่าเป็นเวลาสี่ถึงห้าวันก็เจอลิงมาตกลองปึง ต้นไม้กลับมาดังเดิม ไอ้ขี้เกียจก็หาวิธี จับลิงนั้น ก็มีท้าวแสนปมมาบอกว่าจับอย่างนี้ก็จับไม่ได้ ด้วยความพยายามถ้าไม่ได้ลิงตัวนี้จะไม่ขยับเลย จะขี้เกียจอยู่อย่างนั้น ท้าวแสนปมได้ปลุกมะเขือไว้ต้นหนึ่งต้นเข้ามาก็ได้ปีสวาระดทุกวัน มี ลูกเพียงลูกเดียวมีขนาดใหญ่เป็น

พิเศษ ลูกสาวเจ้าเมืองเกิดอยากกินมะเขือลูกที่ใหญ่ที่สุดจึงให้ คนออกมาประกาศหาและพบ ลูกมะเขือ
ลูกที่ใหญ่ที่สุด แต่ท้าวแสนปมไม่ให้เพราะมันเป็นของลิงตัวนั้น แล้วให้ไปขอกับลิงก่อน เมื่อนำมะเขือไป
แล้วลูกสาวเจ้าเมืองก็กินแล้วเกิดท้องเพราะแก่ปัสสาวะรดทุกวัน จากนั้นจึงประกาศหาพ่อของเด็กแล้ว
เด็กคลอดออกมาถ้ากอดคอใคร คนนั้นแหละเป็นพ่อ ในที่สุดเมื่อประกาศเสร็จก็มีคนมารับเป็นพ่อของ
เด็กแต่เด็กไม่สน ท้าวแสนปมจึงแหวกเข้าไป เมื่อเข้าไปถึงเด็กจึงวิ่งไปกอดเอว กอดแขน กอดขา กอดคอ
ไม่ถึง เจ้าเมืองจึงไล่ลูกสาวจากเมืองไป ท้าวแสนปมนอนใต้ถุนให้เมียนอนข้างบน ไม่เคยร่วมประเวณีกัน
เลย จนในที่สุดลิงจึงเข้ามาหา ท้าวแสนปม ลิงก็เลยยกกลองให้ ท้าวแสนปมก็ตีกลองปึงให้ร่างกายรูป
งามจึงได้นอนด้วยกัน ตีอีก ปึงหนึ่ง เป็นปราสาทราชวัง ต่อมาตีเรื่อย ๆ ตีไม่หยุดจึงเกิด อุบัติเหตุขึ้น ตี
อีกจึงเกิดไฟไหม้บ้าน ไม่มีอะไรเหลือ ตีอีกเท่าไรก็ไม่เกิดผล

สรุปได้ว่านิทานเรื่อง ไอ้ขี้เกียจเบียดหมอนกั้ว เป็นนิทานประเภท นิทานปรัมปรา

ไอ้บั้งแบ้ว (ผู้ให้ข้อมูล: นางไหม แสงชุ่มอายุ 79 ปี)

ครั้งหนึ่งนานมาแล้วมีนิทานเรื่องหนึ่งมีเรื่องว่าบั้งแบ้ว เรื่องไอ้บั้งแบ้ว มีตายายคนหนึ่งไม่มีลูก
มีเต้า ที่นี้เอาหลานมาเลี้ยง ชื่อว่า ไอ้บั้งแบ้ว ที่นี้ก็เลย อ้า เอาหลานมาเลี้ยงควาย เอาหลานมาเลี้ยง
ควายไว้ ที่นี้ไอ้บั้งแบ้วก็เลย อือ เลี้ยงควายทั้งวัน ทั้งวันก็เลย ไม่รู้จะทำอะไรเลยตัดหางควาย ตัดหาง
ควายไปฝังดินไว้ ไอ้บั้งแบ้วมันก็เลย ลุง ๆ เอ๊ย ชื่อ ควายมุดดินนะ ว่าจั้น ไปดูสิ ว่าจั้น ไอ้ะ ลูกก็ไปดู มั้งที่
นี้ ควายมุดดินเข้าไปเกือบมิดแล้วนะ ว่าจั้นมันเอาฝังดินไว้แล้ว ไปดู โอ๊ย เกือบหมดหางแล้วนะ ว่าจั้นอีก
เอา ลุงเร็ว ๆ หลุดแล้ว ฐู หางขาดซะแล้ว ตอนนั้น ตัวมันไม่ออกมาเลย ที่นี้อยู่ไปอยู่มา แล้วทำยังไงเล่า
คราวนี้เลยไปเลี้ยวมาลุงก็เห็นควายมุดดิน ไอ้ควายตัวนี้หางขาดเลยไปดู รอยตัดไอ้บั้งแบ้วนี้มึงไปตัด
หางควายซะแล้วนะ หนะ หางควายฝังดินนะ ว่าจี้ ๆ โล้ไอ้บั้งแบ้วมาบ้าน คราวนี้ไอ้บั้งแบ้วก็มาบ้านโล้ตี
ไอ้บั้งแบ้วมาเลย ป้า ๆ อือ อ้า ป้าก็เลย ว่า มึงมาทำอะไรเล่าป้า ป้าว่าจั้น ลุงตกควายไข่แตกแล้ว มัน
โกหกป้ามัน ตายห่ากันคราวนี้นะ ป้าก็วิ่งมา “ฐู” มึงมา ทำอะไรนะยายเฒ่า ลุงว่าจั้น ไอ้บั้งแบ้วมาบอก
ว่ามึงตกควายไข่แตกจั้นไข่ใหม่ พุดให้ไอ้บั้งแบ้วเฝ้าบ้านอีกนะ ตายห่าละ ไอ้บั้งแบ้วมาโกหกกูอีกแล้ว
กลับมาบ้านมาโล้ตีไอ้บั้งแบ้ว ไอ้บั้งแบ้วก็วิ่งมาหาลุงอีก คราวนี้ลุงเลี้ยงควายอยู่ มึงวิ่งมาทำไมไอ้บั้งแบ้ว
ลุง ๆ ป้าตกบันได อ้วยวะเพตฉีก ลุงก็วิ่งมาใหม่

สรุปได้ว่านิทานเรื่อง ไอ้บั้งแบ้ว เป็นนิทานประเภท นิทานมุขตลก

การจำแนกพื้นบ้านจากการขับสายแปงของชาติพันธุ์ไทดำ ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอลองลาน
จังหวัดกำแพงเพชร ตามประเภทได้ดังนี้

1. นิทานปรัมปรา พบในนิทานพื้นบ้านจากการขับสายแปงของชาติพันธุ์ไทดำ
ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร 3 เรื่อง คือ เรื่องแก้วสารพัดนึก เรื่องสีทน
และเรื่องไอ้ขี้เกียจเบียดหมอนกั้ว
2. นิทานอธิบายเหตุ พบในนิทานพื้นบ้านจากการขับสายแปงของชาติพันธุ์ไทดำ
ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร 6 เรื่อง คือ เรื่องกบกินเตียน กำเนิดเห็ดไข่
ทำไมคนจึงกินข้าวสามมือ ทำไมควายไม่ชอบสีเหลือง ทำไมนกกระชมจึงหัวล้านและราหูอมจันทร์

3. นิทานชีวิต พบในนิทานพื้นบ้านจากการขับสายแปงของชาติพันธุ์ไทดำ ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร 2 เรื่อง คือ รวยเพราะข้า และโลกมากลาหาย
4. นิทานสัตว์ พบในนิทานพื้นบ้านจากการขับสายแปงของชาติพันธุ์ไทดำ ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร 4 เรื่อง คือ ช้างกับมดแดง นกกระจอกกับอินทรี หมายกับแมว และ เสือกกับกระต่าย
5. นิทานมุขตลก พบในนิทานพื้นบ้านจากการขับสายแปงของชาติพันธุ์ไทดำ ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร 9 เรื่องคือ กำนันบ้านนอก ชี้เกียจทั้งสอง คนแต่ก่อน คนหูหนวก เปิดแดง ไปดักกระต่าย ผัวเมียตายาย สามเกลอและไอ้บั้งบัว
6. นิทานเบ็ดเตล็ด พบในนิทานพื้นบ้านจากการขับสายแปงของชาติพันธุ์ไทดำ ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร 2 เรื่อง คือเรื่องผีแม่จู้ (ผีแฟนสาว)และไอ้ขี้เกียจเปียดหมอนกิว

อภิปรายผลการวิจัย

จากการรวบรวมนิทานพื้นบ้านจากการขับสายแปงของชาติพันธุ์ไทดำ ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร มีจำนวน 25 เรื่อง เมื่อจำแนกเป็นประเภทสามารถจำแนกได้เป็น 6 ประเภทคือ นิทานปรัมปรา นิทานอธิบายเหตุ นิทานชีวิต นิทานสัตว์ นิทานมุขตลกนิทานเบ็ดเตล็ด พบว่า นิทานมุขตลกมีจำนวนมากที่สุด คือ นิทานทั้งหมด 25 เรื่อง ประเภทของนิทานดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นว่าชาวชาติพันธุ์ไทดำ ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ได้มีการเล่นนิทานเพื่อให้เกิด ความสนุกสนาน ผ่อนคลายจากความตึงเครียดความเหนื่อยล้าจากการทำงานละยังเป็นการสะท้อนให้เห็นว่าชาวชาติพันธุ์ไทดำ ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร มีนิสัยที่ร่าเริงแจ่มใส เป็นส่วนใหญ่ ส่วนนิทานประเภทอื่น ๆ ที่พบรองลงมาตามลำดับ คือ นิทานอธิบายเหตุ จำนวน 6 เรื่อง นิทานเรื่องสัตว์ จำนวน 4 เรื่อง นิทานปรัมปรา จำนวน 3 เรื่อง นิทานชีวิตอีก 3 เรื่อง นิทานเบ็ดเตล็ด จำนวน 2 เรื่อง จากประเภทนิทานดังกล่าวแสดงให้เห็นได้ว่าชาวชาติพันธุ์ไทดำ ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ต้องการที่จะอธิบายถึงความ เป็นมาของปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ หรือสิ่งต่าง ๆ ที่พบท้องถิ่น อีกทั้งยังนำเอาความสามารถ ความฉลาด ความสามัคคีของสัตว์มาเป็นแง่คิดในการดำเนินชีวิต และยังแสดงออกถึงความเชื่อในสิ่งเหนือธรรมชาติหรือเทพเจ้าต่าง ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอื้อมพร จรนามล. (บทคัดย่อ: 2556) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องโลกทัศน์ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านไทลื้อ อำเภอ เชียงคำ จังหวัดพะเยา ผลการวิจัยพบว่า นิทานพื้นบ้านไทลื้อ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา สามารถแบ่งได้ 5 ประเภท ได้แก่ นิทานมุขตลก นิทานอธิบายเหตุ นิทานปรัมปรา นิทานเกี่ยวกับสัตว์ และนิทานคติสอนใจ ด้านโลกทัศน์พบว่านิทานพื้นบ้านไทลื้อ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา สะท้อนโลกทัศน์ 6 ด้าน ได้แก่ โลกทัศน์ เรื่องอำนาจ โลกทัศน์เรื่องความเชื่อ โลกทัศน์เรื่องคติสอนใจ โลกทัศน์เรื่องสุขภาพ โลกทัศน์เรื่องธรรมชาติ และโลกทัศน์ เรื่องกลุ่มชาติพันธุ์อื่น จากความแตกต่างของประเภทของนิทานพื้นบ้านนี้เนื่องจากการใช้เกณฑ์การจำแนกที่แตกต่างกัน ความแตกต่างของความเชื่อของแต่ละชาติพันธุ์ ซึ่งแต่ละชาติพันธุ์จะมีอัตลักษณ์ ความเชื่อและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน รวมถึงปัจจัยของภูมิศาสตร์ของที่อยู่อาศัยของแต่ละชาติพันธุ์ด้วย ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าประเภทของนิทานพื้นบ้านของแต่ละท้องถิ่นจะมีนิทานที่เหมือนกันและพบมาก

ที่สุดนั้นคือ นิทานที่เกี่ยวกับมุขตลก นิทานอธิบายเหตุ นิทานเกี่ยวกับสัตว์ นิทานปรัมปรา และนิทานที่เกี่ยวกับการอบรมสั่งสอนหรือให้ข้อคิด เหมือนกันทุกท้องถิ่น สะท้อนให้เห็นได้ว่านิทานแต่ละท้องถิ่นนั้น นอกจากให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้วนิทานยังได้สอดแทรกทั้งความรู้และคุณธรรมจริยธรรมอันดี ในการดำรงชีวิตของคนแต่ละท้องถิ่นด้วย ดังนั้นคุณค่าที่เราสามารถพบได้อีกอย่างหนึ่งนั่นคือ การอบรมสั่งสอนและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมซึ่งเป็นสิ่งที่จะช่วยให้สังคม ประเทศมีความสงบสุข ดังนั้นควรช่วยกันอนุรักษ์และส่งเสริมเผยแพร่ตำนานของท้องถิ่นให้คงอยู่และสืบต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ควรนำนิทานพื้นบ้านไปบูรณาการกับการเรียนการสอนในรายวิชาอื่น ๆ ในการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะระดับประถมและมัธยม เช่น การสร้างสื่อการเรียนการสอน หนังสือนิทาน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรรวบรวมและจำแนกนิทานพื้นบ้านในท้องถิ่นต่าง ๆ ที่ยังไม่ได้มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อเป็นการอนุรักษ์นิทานอันทรงคุณค่าเหล่านี้เอาไว้ไม่ให้สูญหายไปกับกาลเวลาหรือตามอายุขัยของผู้ที่ได้สืบทอดจดจำกันมา
2. ศึกษาวิเคราะห์นิทานพื้นบ้านในประเด็นของภาพสะท้อนสังคม เพราะจะทำให้ เห็นภาพชีวิตความเป็นอยู่ของท้องถิ่นที่นิทานปรากฏนั้นได้หลากหลายประเด็นยิ่งขึ้น
3. นำนิทานพื้นบ้านโตคำที่ได้จากการรวบรวมครั้งนี้ ไปสร้างสรรค์เป็นแบบเรียนหรือหนังสืออ่านนอกเวลาเพื่อช่วยส่งเสริมศักยภาพด้านภาษาไทย แก่นักเรียนระดับชั้นประถมและมัธยมต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กิ่งแก้ว อัดถากร. (2519). **คติชนวิทยา**. เอกสารนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 184. กรุงเทพมหานคร : หน่วยงานนิเทศก์ กรมฝึกหัดครู
- กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2518). **คติชาวบ้าน**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ขวัญชนก นัยเจริญ. (2557). **วิเคราะห์ภาพสะท้อนค่านิยมสังคมของไทยจากนิทานพื้นบ้าน**. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. ปีที่ 33 ฉบับที่ 6.
- ทวีโรจน์ กล้ากล่อมจิตต์. (2549). **ขุนนางโง่ง**. ฉบับที่ 2. เพชรบุรี : เพชรภูมิการพิมพ์
- ประคอง นิมมานเหมินท์. (2551). **นิทานพื้นบ้านศึกษา**. ฉบับที่ 3. กรุงเทพมหานคร : โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปรีชา นวมนาม. (2556). **ขับสายแปงลาวโง่ง : กรณีศึกษานางเลา สระทองฮ่วม หมู่บ้านหนองเทียม ตำบลสระพัฒนา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม**. ปริญญานิพนธ์ ศป.ม, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พระสมเกียรติ ดิดชัย. (2550). **ความเชื่อและค่านิยมจากนิทานพื้นบ้านของ อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม, มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- มนู สิงห์เรือง. (2550). **ความเปลี่ยนแปลงประเพณีไทยทรงดำ:กรณีศึกษาประเพณีเสนเรื่อนของชาวไทยทรงดำบ้านหนองเต่าดำ หมู่ที่ 4 ตำบลวังอิทก อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ.2554 เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554**. กรุงเทพมหานคร : ราชบัณฑิตยสถาน.
- เรไร ไพรวรรณ. (2551). **วรรณกรรมท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- วิมล คำศรี. (2554). **นิทานพื้นบ้าน:มรดกวัฒนธรรมท้องถิ่นนครศรีธรรมราช**. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- วินัย ชุมแสงธรรม. (2555). **นิทานพื้นบ้านไทย**. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์อักษร
- วิเชียร ณ นคร. (2532). **การศึกษานิทานพื้นบ้านในจังหวัดนครศรีธรรมราช**. นครศรีธรรมราช : วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช.
- อัศน์เดช จารุโสภณ. (2551). **เพลงขับสายเป้งของลาวโซ่ง บ้านดอนมะนาว อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (วัฒนธรรมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เอื้อมพร จรนามล. (2556). **โลกทัศน์ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านไทลื้อ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา** World View in Folktales of Tai Lue People in Chiang Kham District, Phayao Province .(บทความวิจัย). คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา จังหวัดพะเยา.